

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK

SAK KÖZLÖNYE

vezetők ÉRDEKEINK

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület, a budapesti fodrász és borbély társaskör s a budapesti fodrászsegédek betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: V. ker., Dorottya-utca 13. sz. a.	Előfizetési díj: Egész évre -- 4 frt. Félévre -- 2 frt. Negyed évre -- 1 frt. Egyes szám ára 20 kr. (Kapható a kiadóhivatalban.)	Kiadóhivatal: IV. ker., Calvin-tér 1., földsz. 2.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (V. ker., Dorottya-utca 13. sz. a.) címzendők.	Megjelenik minden 1-én és 15-én.	Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal, Haasenstejn és Vogler (Jaulusz és ársa) V., Dorottya-utca 9. és Eckstein Bernát V., Fürdő-u. 4.

A munka nemesít.

E buzdító jelszó kíséretében osztotta ki testületünk érdemes elnöke az érmeket, illetve jutalmakat mindazon előre törekvő egyének között, a kit a jury arra alkalmasnak, érdemesnek tartott.

Mondhatom, szerencsés körülmények között vette át Joszt Péter úr testületünk vezetését, láthatta is munkája becsét, ő láthatva legjobban, mennyire erősbült a testület kezdeményezése iránt nyilvánuló érdeklődés. Az érdeklődés becsét fokozta még az, hogy oly kiváló egyéneket mint Szacsvainé úrnőt, Keszler József és Strobl Alajost üdvözölhettünk körünkben.

És ez dicső.

E egyszerű működésünk daczára mégis akadtak kollegák, kik más úton kerestek magoknak élvezetet, mely élvezetből kitűnt a személyi ellenszenv, kitűnt, hogy bizonyos önző célok vezették őket, de kikkel mi ne törődjünk, kiknek hamis hangját válasz nélkül még se hagyom. Megtörtént ugyanis az a botrányos dolog, hogy a midőn a színházi fodrászatban résztvevők között a jury

határozatát az elnök kihirdette, tudnivaló, hogy az első díjat Pásztor Mór, a másodikat Fogel Mátyás nyerte, az elnök e kijelentését abezugokkal fogadta a segédi kar csekély töredéke.

Hogy mit abezugoltak meg, azt ők magok se tudják, talán az elnököt, ki kötelességéhez híven a jury határozatát kihirdette, avagy Fogel Mátyás urat, a ki igyekezett közreműködni s a programot gazdagabbá tenni s az ottlevő közönségnek élvezetet nyújtani, avagy azért abezugoltak meg, a miért bemutatva azt, a mit tanult s a mit tud? A bíráló-bizottság oda ítélte neki a második díjat, kötelessége azt elfogadni, avagy talán a jury határozatát s annak tagjait abezugolták meg? Ha igen, úgy az illetők maguk állították ki magukról a tudatlanság bizonyítványát s ajánlhatom, hogy tanulják meg az illetők tisztelni másnak nézetét s kell hogy mindig meghajoljunk oly kiváló egyének mint Strobl Alajos avagy Keszler József műkritikus ítélete előtt. Mert csakis ők hivatottak arra, hogy azt a képet, a melynek jellemzésére az maszkirozva lett, megítéljék, hogy melyik kép jellemzőbb s élhetőbb. Engedelmet kérek, de ez oly eljárás, a mely ségýent hozott az egész segédi karra. Ez oly eljárás, a melynek elítélésére s annak meg-

bélyegzésére nem találok elég kemény szavakat. S csakugyan örülhetünk, hogy a sajtó képviselői oly korán elmentek.

Ugyan mit mondtak volna azok a művészek arra, hogy őket mint illetékeseket felkérjük, hogy ítéletet mondjanak, s másnap azt olvassák az újságban, hogy a fodrászsegédek megabzúgoltak?

Legyenek azok az urak meggyőződve, hogy az ily eljárás egy cseppet se emeli a segédi kar tekintélyét s még kevésbé jellemzi azok műveltségét. Hisz Strobl Alajos úr volt az, ki sajnálatat fejezte ki a bizottság előtt, hogy minden egyest meg nem jutalmazhatott. Sőt még az is megtörtént, hogy a jury egy tekintélyes tagját, Pásztor János urat, személyesen megtámadták s szemrehányásokkal illették.

Ebből származik azután az, hogy tiszta, őszinte jellemek csak oly ritkán vállalnak nyilvános szerepet, mert nem akarják tevékenységüket a halátlanság emlékeivel keseríteni. Legyenek azok az urak meggyőződve a felől, hogy éppen az a jury volt az, a ki megtanulta az életben a munkát becsülni, méltányolni s jutalmazni.

Azok tehát, kik jutalomban részesültek, belátva azt, hogy a munka nemesít, tovább iparkodjanak, azok pedig, kik jutalomban nem részesültek, iparkodjanak annak a jövőben való elnyerésére. Ez az én meggyőződésem, és mert én így vagyok meggyőződve, azért szólalok fel, hogy kizárjam még annak látszatát is, mintha e nemtelen tüntetés közzelfogásunkat fejezte volna ki. Felszólalok azért, hogy dokumentáljam, hogy tudunk nemesen gondolkodni s az ily eljárást elítélni. Mert nem azért versenyeznünk csupán, hogy díjakat nyerjünk, hanem azért, hogy iparunkat minél nagyobb körben kultiváljuk s azt a művelt közönségnek bemutassuk.

Ne hozzunk tehát szégyent a szakbizottságnak, hanem lépjünk sorompóba s válllvetve munkálkodjunk együttesen. S legyünk mindnyájan áthatva annak tudatában, hogy „a munka nemesít“.

Majorossy Béla)*
fodrászsegéd.

*) E cikket, a mely közvetlen a versenyfűsülés után lett hozzánk beküldve, de térszűke miatt maradt ki lapunkból s a a segédi karból jött, készséggel közöljük, a mennyiben annak minden egyes pontjával egyetértünk, de különösen örvendetes az, hogy épp a segédi karból történt a tiltakozás, a mi mindenesetre örvendetes annyival inkább, a mennyiben élesen elítéli az ott egynehány fiatal jó barát által elküldött eljárást. *A szerk.*

Iparunk a kulturában.

(A budapesti fodrászsegédek önképző köre estélyén felolvasta Kalamenovich Géza.)

(Vége.)

Az ó-kori görögök utóbbi rendelkezést a maga teljességében vették át a zsidóktól, azon okoskodást fűzvéen hozzája: a nő, midőn férjhez megy, éljen kizárólag a családjának. Már pedig a nőknél a haj az a talizmán, mely a férfakkal szemben ellenállhatatlanná teszi őket; mint ilyenek pedig nincs szükségük több hódításra. És talán igazuk is volt?

A legközelebbi adatokat a keresztény vallások kettészakadása szolgáltatja, miután mindkét egyház — a keleti és a nyugati —, hogy élesebb legyen a megkülönböztetés közöttük, meghozta határozatait a haj- és szakállviseletet illetőleg. Innen a nagy különbség a két egyház képviselői között a mai napig. De ez egyházak határozatainak lélektani motívumai nincsenek, az egész csak dogmákba bujtatott üres — formalitás.

További adatokat az arabok szolgáltatnak jelen tárgyamhoz, a mennyiben első prófétájuk, Mohamed, a korábban szigorúan meghagyta követőinek, az igazhitű muzulmánoknak, a napkeleti egyház ezen hű fiainak, hogy fejük tetején a haját félkör alakjában le kell borotváltatniok. A prófeta ezen rendelkezése eleinte nem nagy népszerűségnek örvendett hitsorsosai között, de az ő csodás menyemenetelének hírére, melytől csak a szoba menyezete óvta meg, hitsorsosai ebben is, mint egyéb tényekben, isteni kinyilatkoztatást láttak s utóbb el is fogadták azt vallási tételnek.

Itt, tisztelt hallgatóim, egy kis kitérést vagyok kénytelen magamnak megengedni, a mennyiben a világtörténelemnek, tárgyamat illetőleg, legfényesebb pontjához érttem, habár jelen előadásomban helye nem volna, miután nem lehet czélem egyes személyeket, a kik talán a pusztá véletlen folytán kerül-

A rangtisztetség.

A berlini szaklap „Der deutsche Barbier, Friseur und Perrückenmacher“ egyik legutóbbi számában a fodrász rangtisztetsége felett folytatott vita. Brémai kollegák, a kik úgy látszik, a szociáldemokrata-párthoz tartoznak, egy cikkben azt iparkodtak bebizonyítani, hogy borbélyok, fodrászok és parókakészítők külön rangtisztetsége nem létezik, hanem csak általános emberi becsület, melyre minden munkálkodó embernek igénye van. A nevezett lap egy cikkében a brémai kollegáknak ezen állítását oly találóan czáfolja meg, hogy ezen cikk fejtegetéseivel teljesen egyetértve; el nem mulaszthatjuk, azt kivonatban nem közölni.

A szaklap közvetkezőképen ír:

Mi azon nézettel, hogy az egyes foglalkozásokkal nem járna külön rangtisztetség, éles ellentétben állunk. Mert van külön rangtisztetsége és becsülete a borbélynak, fodrásznak, parókakészítőnek, cipésznek, utzaseprőnek, ép úgy mint a hivatalnoknak, nemesnek és katonának.

A rangtisztetség ugyanis teljes és odaadó szeretet egy meghatározott foglalkozás iránt, annak tudata, hogy a választott foglalkozás összessége az emberben megtestesül, a hivatásnak szellemi és testi erővel való megfelelése, és a megjelölt helyen a legmagasabb elérésére való törekvés. Ilyen rangtisztetségre a tanoncznak ép oly igénye van mint a segédnek és a mesternek. Ezen felfogás mellett nemesak társadalmi helyzetünket javítjuk, hanem még belső megelégedésre is szert teszünk, mely az élethez nekünk örömet okoz és melylyel megszerezziük a legjobb védelmi eszközt azon társadalmi áramlat ellen, mely a létezővel való teljes elégedetlenségen és az önmagában uralkodó ziláltságon nyugszik, mely áramlat sajnos, bár a mi körünkben is bár kis mérvben mutatkozott.

A ki ezzel a rangtisztetséggel bír, a kitanult foglalkozást úgy fogja folytatni, hogy általános tisztületnek fog örvendeni, iparkodni fog foglalkozásában a legnagyobb fokú ügyesség elsajátításával azt emelni és előmozdítani, hogy úgy kollegái, mint polgártársai előtt emelkedjek. A ki azzal bír, nemesak bensőleg megelégedett lesz, hanem bárhol is lesz, sohasem fogja szem elől tévesztetni, hogy ő tisztelt és becsületes osztályhoz tartozik, és ezen méltóság teljes fellépése őt a vele érintkezők szemeiben csak emelni fogja. A ki ezzel bír, az szeretni fogja foglalkozását, mely neki és melynek ő csak becsületére válik. Ha ezen szeretet hiányozni fog benne, úgy könnyen

tek a világ színpadára, holott hivatásuk gyakran a semmivel azonos szerepetten. A francia de la Brosse Péter esete ez. Iparunk ez időben, de különösen Franciaországban igen nagy tiszteletben állhatott, különben alig lehetne megmagyarázni, miként emelkedhetett fenti a miniszterelnökség díszes polezára? De la Brosse Péter IX. Lajos francia király borbélyja volt, de utóbb a király udvarán mint orvos működött. Lajos király annyira kedvelte ezen emberét, hogy még a szent földre is magával vitte. Visszatértekor pláne miniszterelnökké tette. Honfitársai előtt nem állhatott ugyan ily nagy kegyben, bizonyítja az, hogy Lajos király halála után meggyilkoltattott. Kuriozumképp hoztam fel az esetet, habár nem tagadható meg minden összefüggés tárgyammal.

Egy füst alatt kénytelen vagyok megemlékezni szakmabeli férfiaink még egy speciális alakjáról. A XVII. században Angliában tűnik fel egy szaktársunk, Arckwright Richárd, a ki az általa feltalált szövőszékkel az egész művelt világot forrongásba hozta. A szövő-, fonóipar, mely az ő találmánya folytán Angliában fejlődött ki legelőbb, maig is versenyképtelenné tette az összes külföldet Angliával szemben. Tisztelt hallgatóim meg fogják engedni nekem azt a kis intermezzót, de utóbbi esetet furesaságáért hoztam fel, mert ez volt talán az egyetlenegy borbély a világon, a ki nem koppasztott, hanem felruházott.

Fenti részletek előbeocsátása után elérkeztem a dolgok ama stadiumához, midőn az égszét összefoglalva, levonhatom belőle a konzekvenciákat. Már bekezdésemben is rámutattam, hogy a fodrászipar, leplezett formában bár, de már az emberiség bölcsőkorában tűnik fel. Fenti részletek csak megerősítenek ebbeli feltevésomban. Mert ha a chinaiak 6000 évvel ezelőtt rendelkezéseket hoznak hajuk viseletét illetőleg, magától értetődik, hogy kellett lenni embereknek is, a kik ezen rendelkezéseket végre is hajtották; apropos: kellett lenni

annak a veszélynek lesz kitéve, hogy kitanult foglalkozását változtatni fogja, mint valami keztyűt.

A ki ezzel a rangtisztességgel nem bír, nem fogja ezt becsülni tudni társaiban sem és alacsony árak és fércmunkával nem esnek saját, hanem az egész iparágak becsületét aggodalom nélkül tönkretenni fogja. A ki ezzel bír, óvakodni fog árleszállítással és más meg nem engedett eszközzel társaitól a vevőket és ezzel együtt a kenyeret is elvonni, mert tudja, hogy ilyen nem tiszta eszközökkel az egész osztály a közvélemény előtt le fog alacsonyíttatni.

A rangtisztesség adja meg a belső embernek az erkölcsi értéket, kölcsönzi azt a valódi polgári büszkeséget, mely nélkül egy erőteljes, józan és egészséges középosztály nem képzelhető, azt a büszkeséget, mely szívesen meghajlik a magasabb előtt, de a csúszás és hajlongástól óvakodik, mert csak ezen rangtisztesség következtében jutunk saját értékünk tudatára. Ez az öntudat meg fog óvni azonban minket a túlbecsüléstől és a hamis büszkeségtől, mely könnyen hajlandó az alattunk álló emberekre megvetéssel tekinteni, mert ily eljárás nem rangtisztesség, hanem ranghiúság, a mi majdnem épp oly megvetendő, mint a rangtisztesség hiánya. Miért nem lehetnénk mi büszkéek rangunkra, illetve foglalkozásunkra, mely lehetségessé teszi, hogy kötelességeinket az állammal szemben, melyhez tartozunk, és családunk irányában fennálló még szentebb kötelességeinket teljesíthessük.

A ki rangtisztességgel bír, az együtt érezni fog társaival. Értelmiségével iparkodni fog segíteni ezeken, ha dolgai jobban folynak, mint azoknak; nem fog gögösen rájuk tekinteni, hanem ellenkezőleg törekedni fog ezeknek helyzetét, ha szükség és nyomor köszöntött be náluk, tanácsesal és tettel javítani. Az iparág minden intézkedésénél a legnagyobb érdeklődéssel fog közreműködni. Ő a gyűléseken őszinte véleményét bátran kifejti, nyilvánítani a nélkül, hogy magának több tudást és csálhatatlanságot tulajdonítana, és gondoskodni fog arról, hogy azok méltó lefolyása által a közvélemény becsüléssel legyen azon osztály iránt, melyhez ily derék, értelmes és tapintatos férfiak tartoznak. Az ilyen ember nem fog a nyilvános összejöveteleken, a mi sajnós megszokott történi, foglalkozásunk felett megvetőleg nyilatkozni és nem fog oly mozgalmat indítani, mely foglalkozásunk érdekeit csakis veszélyeztetheti, de semmi esetre sem mozdítja el.

A ki rangtisztességgel bír, jó és hasznavehető tanonczokat fog nevelni. A tisztelet, melylyel saját foglalkozása iránt

van, kifejleszti benne annak tudatát, hogy nem elegendő a megválasztott foglalkozásnak derék híve lenni, hanem mi több, még szükséges a foglalkozás részére derék és hasznavehető sarjadékat nevelni, mely alapos ismeretekkel felfegyverkezve, az osztálynak csak becsületére válik. A mivel kettős haszna, előnye lesz, nemcsak erkölcsi, hanem anyagi is, mert a tanoncz neki is csak jó szolgálatot fog tenni. Ezzel járnai fog az a megnyugtató érzés, hogy tanonczainak nem fegymestere, hanem valóban tanítómestere volt. Ő tanonczaiiban is már ezt a rangtisztességet, a foglalkozás követelte becsületességét fogja ébreszteni, nekik legfőbb törvénynyé fogja tenni, hogy munkáikat később mint mester akként fizettség meg, hogy nemcsak jól megélhessenek belőle, hanem hogy a közönség tisztelettel legyen oly foglalkozás iránt, mely jó becsületes munkát jól és becsületesen meg is fizettet.

A ki kétségbe vonja, hogy egy meghatározott foglalkozással külön rangtisztesség és becsület nem jár, épp úgy kétségbe vonhatja a hazaszeretetet és a család iránti odaadás és szeretet létezését.

Hajviseletek történetéről.

Közli: *Horváth Ferencz.*

(Folytatás.)

A paróka a hosszú haj iránti előszeretetnek szüleménye volt és eleinte mint hosszú, göndör allonge-paróka lépett fel. Női fejdíszül pedig XIV. Lajos udvarhölgyei, kik eleinte ellen-szenvvel viseltettek a paróka iránt, később azonban legbuzgóbb terjesztői lettek. A divat gyorsan terjedt, 1655-ben XIV. Lajos 40 parókakészítőt alkalmazott udvaránál. Különös divatnak örvendtek az allonge-parókák. Így az ily parókat 4000 frankért vették. Az ily parókák a fürtök lecsüngésével nagyon alkalmazatlanok voltak, a miért 1700-ban a fürtök végeit egybefonták és hajporozták. Ily alakú parókat hordott azután kiesinyjenagyja, még a katonák is. Az egész századon keresztül uralgott a divat, míg 1720-ban a hajzaeszkök és az egy fürtbe font, hátul leelőg paróka kiszorította.

Rómában, különösen a császárok idejében, bizonyos ünnepeken férfiak, nők egyaránt parókat öltöttek. A római nők akkoriban különösen sokra becsülték a fogoly germán nők szerfelett vékony hajszálaiból készült szőke parókat. A keresztény egyházi atyák elítélték a paróka viselést, melynek a nyugot-római birodalom bukása után nyoma veszett és róla a közép-

embereknek, a kik ellen ezen törvények hozattak. Minden okozatnak megvan a maga oka. Ha a chinaiaknak nem lett volna okuk ily törvényt hozni, ez bizonyára nem történt volna meg. De a mennyiben ezen törvényt megalkották, itt rejlik ez ipar létezésének leplezett elismerése. Nem akarom ugyan mondani, hogy már ebben a korban létezett a maihoz hasonló fodrászipar, de egy minden esetre kétségtelen, hogy iparunk, ha nem is közvetlen, de már innét veszi eredetét. És ez nem is csoda, hiszen China sok más egyében is évezredekkel járt előtte a mai civilizációzónák. Hogy iparunk mennyi változáson ment keresztül az évezredek folyamán, míg a mai modern ipar fejlődött ki belőle, azt bizony nem lehet megállapítani. De ha valakinek, úgy leginkább nekünk van okunk sajnálni ezt.

Alig hiszem, hogy a véletlenségnek lehetne betudni, hogy a chinaiak már ezelőtt 6000 évvel iparunkat érdeklő rendelkezéseket hoztak. Mert a ki a világtörténelmet gondosan végiglapozta, bizonyára feltűnt neki, hogy iparunkat érdeklő határozatokat, többnyire a műveltségük által feltűnt népek hozták. Itt van pl. a chinai Kon-Fu-Cse törvényhozása; továbbá a Mózes egyházi szabályai; megint odébb a keresztény egyházak az ő homlokegyenest ellenkező rendelkezéseikkel; nemkülönben a Mohamed isteni kinyilatkoztatásai. Vajjon ki tagadhatná meg mindezeket, hogy nem valának kultúr népek? S vajjon feltételezhető-e mindezekről, hogy minden czélatosság nélkül hozták meg határozataikat? Mindezen kérdésekre nem mel kell felelnünk. Érvelni ugyan mellette is, ellene is lehet. A feladat nem is oly nehéz, a minőnek látszik.

És itt még egy körülményre kell felhívnom tisztelt hallgatóim figyelmét. Ugyanis az összes eddigi adatok arról tanuszkodnak, hogy mindezen rendelkezések vallásérkölesiek, tehát lélekaniak. Ennek legnemesebb példányát mutatja a Mózes egyházi törvényhozása, a ki eme rendelkezésével az

asszonyokat megóvni kívánta még a kísértésektől is. Hogy a görögök, a kik mindezideig, mint az ó-kor kultúr népeinek zászlóvivői szerepeltek, ezen rendelkezéseket minden módosítás nélkül átvitték, alig lehet a véletlen dolga, hanem sokkal inkább ezen rendelkezések helyes voltának felismerése.

Hogy az arabs Mohamed miért hozta meg furesa határozatát a fej borotváltatását illetőleg, az előttem nem egészen világos, habár ő maga szerette volna hitsorsosait, de talán az egész világot is meggyőzni e tekintetben. Ő ugyanis kimondja a koránban, hogy az igazhitű muzulmán éljen egyedül Istennek és egyházának. Hogy az istentiszteletre minél több idő jusson, e czélból rájuk parancsolja hajuk leborotváltatását. De jó Mohamed elfelejté, hogy a mit nyert a vámon, azt elveszté a réven. A mennyivel kevesebb időt igényel a haj rendben-tartása, annál többet igényel a borotváltatás.

Ennyiben azután érveléseimet kimerítettem volna. Levonva a konzekvenziákat, még csak arra szorítkozhatom, hogy kimutassam mindezekből, hogy a fodrászipar mindenkor mint kultúr tényező lép fel, vagy azzal karöltve járt. A hol a sötét-ség áthatlan, ott a fodrásziparnak még nyoma sincs, ellenben midőn a felvilágosultság valamely népnél előre vetette árnyékát, ott a fodrászipar, habár leplezett formában is, mindenkor felismerhető mint házagpotló momentum az esztétika, a szép-művészet szolgálatában.

A mi érveléseinknek sohasem nyílik oly tág tere, hogy érdemes lenne valamely nagyobb előmunkálatra; hiszen ez a mai előadásom is csak speciális jellegű, mely talán kivülünk senkit sem érdekel? Azon kevesen pedig, a kik türelmüknek oly megindító jelét adták, hogy ezen előadásomat teljesen végigszendvedtek, bizonyára méltányolni is fogják tudni vállalkozásomat, tekintetbe véve az anyag elégtelenségét.

korban nem is lehetett hallani. A XVII. században ismét életre keltek a parókák. Európai uralkodók közül XIII. Lajos francia király volt az első, a ki a parókát fölvetve 1630-ban, XIV. Lajos idejében kezdetben a nemesség és polgárság, később a papság is megkedvelte. XIV. Lajos harminczöt éves volt, a mikor az első parókát fölvette, noha sűrű haj fedte koponyáját. Ebben az időben a nagykereskedők külön osztálya alakult Párisban, mely ügynökeit elküldte Normandiába, Hollandiába és Flandriába, kik bejárták a pórok lakásait és megvették a pórnők haját. A déli tartományok asszonyainak haja vastag szálakból állván, nem volt keresett czikk; a normandi nők haját ellenben nagyon sokra becsülték s a helyszinén fontját 40—50 tallérral fizették. A kereskedésben háromféle haj volt; az első osztályba tartozott az, melyet egyesenes az élő vagy holt emberek fejéről vágtak le; második osztálybeli haj betegség, vagy fésülés útján került; a harmadik osztályba sorozták a rövid és göndör haját, melyből ilesőbb parókákat készítették.

XIV. Lajos uralkodásának végével több mint ötven nagykereskedője volt Párisnak, a ki ott hajkereskedéssel tisztességes vagyonra tett szert. Mióta a parókát felkapták, az emberi haj olyan kelendő lett, hogy elégtelen volt, a miatt egyesek lószőrből készítették a parókát. XV. Lajos alatt a paróka alakja módosult, eddigi magas és pompás voltát alacsony szűk alakkal váltották fel, a halántékon és hátaal a czopffal látták el. A parókák hordása óta kapott lábra a kalplevevés szokása is, mert eladdig csak köszönéskor vették le a kalapot. A paróka magas frizurája miatt nem lehetett kalapot tenni a fejre, azért hónok alatt viselték az emberek. A paróka hajporozása XV. Lajos uralkodása alatt kezdődik; ekkor nemesek a férfiak és nők, hanem a gyerekek s a katonák is kötelesek voltak hajporozni a fejüket.

A hajpor és rizspornak azon következménye lett, hogy a legidősebb hölgy az ifjú lánynyal egykorúnak látszott. A tizennyolcz éves leány haját a hajpor megőszítette, az ötven éves hölgy arczáról a rizspor eltüntette a ránczokat. A szellem mítsem ért, a külső mindent. A rizspor hatását növelték még az úgynevezett szépségtapaszkák, melyet „Postillons d'amour”-nak is neveztek.

És minthogy a király fellépésénél inkább az öregkor, mint az ifjúság varázsával akart hatni, azért az udvarnál mindenki minél öregebbnek akart látszani, s a parókát finom fehér szagos porral hintették be, hogy ez által ez az öregség tiszteletre méltó színét mutassa. A nők is magasra fésült haját viseltek s igyekeztek a dús hajviselést utánozni, melybe természetesen igen sok állhaj volt vegyítve. Az orléáni herceg uralma alatt, ki előtt minden erőltetett száműzve volt, újra eltűnt a divat és visszatértek a régi viselethez. De XV. Lajos alatt, ki még fejének is az öregség színét akarta adni, nehogy később a valódi öregséget észrevegyék, s így jött újra divatba a rizspor s a hajpor, s ezen szokás Franciaországban vette kezdetét s a szokás a nép osztályánál sem volt kiirtható s így különösen a szegényebb osztálynál divat maradt, és az a különös, hogy éppen ezeknél, mert tudvalevőleg a jelen korban a legnevetésesebb divatot, szegény, gazdag, boldog, boldogtalan utánozni szokta, s az alsóbb néposztály, mert anyagi helyzete nem engedte meg, s így a hajport tölgyfagyókérből készítette, mely a hajnak veresesszint kölcsönzött; a falusi leányok pláne lisztel porozták hajukat.

Egy idegen követ azt hallotta, hogy hamunak a hajra való hintésétől az örültek meggyógyulnak, így történt azután, hogy midőn 1654-ben Franciaországba jött — s látva a sok beporozott haját — azt hitte, hogy a nép örült. 1753. év körül szürke hajpor használatott. Lehetséges, hogy ez ama tiszteletnek tulajdonítható, melyet egy időben az öregség iránt tanúsítottak, mert az ilyen hajpor a hajnak ősz színt kölcsönzött, kék hajport is használtak a XVIII. században.

A hajporozást a francia forradalom egy kissé gyöngítette, mert tudvalevőleg ezen mozgalom más divatnak kiszorításában is nagy szerepet játszott. A falusi nép erősen ragaszkodott a hajporozáshoz. 1795. május 8-án egy oly törvény lépett életbe, mely a hajporos fejekre 1 Guinée adót vetett ki. A házak felügyelői rovatot vezettek azon személyekről, kiket vagy az ajtóból, vagy az ablakon keresztül láttak hajporos fejűvel.

(Vége következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Dankovsky István, buzgó és általánosan ismert budapesti szaktársunk, ki az illatszárterén a legmagasabb polczot elérni mindig törekedett, Franciaországban az 1894-iki lyoni kiállításán elismert jó illatszár-gyártmányaiért a nagy díszoklevéllel és arany érdemkereszttek, finom parókamunkájáért pedig a nagy aranyéremmel tüntetett ki. A fanczia szakemberek e véleménye csak örömtinkre válik és szívesen hozzájárulunk ezen elismeréshez.

Országos értekezlet. A f. év tavaszán megtartandó II. országos borbély- és fodrászértekezlet tárgyában az ipartestület előljárósága magyar és német nyelven körlevelet bocsátott ki az összes magyarországi szaktársakhoz.

Lapunk legutóbbi számának vezércikkében az egyes indítványokról részletesen irtunk s így, a mennyiben azt minden egyes szaktárs úgy is megkapja, egész terjedelmében térszűke miatt nem közöljük, fentartva magunknak azt, hogy az indítványok egyes tárgyaival részletesen fogunk alkalmilag foglalkozni. Ez országos értekezletre ez úton ismételtén felhívjuk t. szaktársaink figyelmét.

Ezen értekezlet napirendjére már eddig is kitűzött fontosabb tárgyak:

1. A foglúzás és kisebb sebészeti műtétek gyakorsolásának megengedése.
2. Az ezredéves kiállításon való részvétel ügye.
3. A nyugdíjintézet létrehozatala.
4. A bérleti jegyek szabályozása.
5. A vasárnapi munkaszünet.
6. A kontárok elleni mozgalom országos szervezése.
7. A tanonczügy rendezése.
8. A segédelhelyezés deczentrálizálása. (Gross Lambert úr indítványa, Szarvas.)

A napirend tárgyai ezzel ninesenek kimerítve. Az országos értekezlet elhatározása alá fognak terjesztetni a t. szaktársak részéről esetleg beadandó és általános érdekű indítványok is, melyek benyújtására f. é. márczius hó 15-dike tüzetik ki határidőül.

A budapesti fodrászsegédek önképző köre által f. hó 28-án a Dankovszky István védnöksége alatt a virgadó kis termében rendezendő elite-jelmezestély az előrelátható jelekből itélve fényesen fog sikerülni. A zenét a hírneves Rácz Laczi szolgáltatja, a ki is ez alkalomra egy saját szerzeményű „Fodrászcsárdást” készített. E kedélyesnek ígérkező estét ezúttal is ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Üzletbeszűntetés. Bálya Mihály szaktársunk beszűntette VIII. ker., József-körűt 15. sz. alatti üzletét, melyet csak a közelműltban nyitott meg.

Közgyűlés. A budapesti borbély-, fodrász- és paróka-készítő-ipartestület évi rendes közgyűlése márczius hó 18-án, hétfőn, fog a városház nagy termében a következő napirenddel megtartatni:

1. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése.
2. Pénztári kimutatás és felmentvény megadása.
3. Folyó évi költségvetés tárgyalása.
4. Számvizsgálók választása.
5. Indítványok.

A közgyűlésre, a melyen a testület vezetősége fog beszámolni rövid öt havi sikeres működéséről, felhívjuk tisztelt szaktársaink figyelmét.

Hány fodrász- és borbélyüzlet van Budapesten? Kevesen tudják ezt, s mint az ipartestületünk statisztikája mutatja, nagyon is sok. 1894. év deczember 31-ig volt a fő- és szék-városban 491 fő- és 56 fióküzlet, összesen tehát 547 üzlet. Tekintve a mult évben rohamosan felszaporodó üzleteket, remélni lehet, hogy a milleniumra megkétszerződik, a mi bizony a rossz üzleti viszonyokat tekintve, nem valami örvendetes tény, mert az üzletek szaporodása nines arányban a fővárosi viszonyokkal és fejlődéssel.

A segédelhelyezés ügye. Lapunk folyó évi 2-ik számában említettük, hogy a „Neues Politisches Volksblatt” nyíltterében a testületi elhelyező, Berényi Alajos ellen nyílt vádlat léptek fel, hogy kondíciót csakis olyanoknak ad, a ki neki borralalót ad. Joszt Péter testületi elnök és Huszotty Máttyás mint az elhelyező-bizottság elnöke az elhelyező-bizottság útján vizsgálatot indított ebben az ügyben, mely vizsgálat eredményeül kitűnt, hogy a kérdéses vádat König Izidor, egy magyarul egy szót sem tudó, galicziai illetőségű segéd adta be. Fel lett

szólítva vádjának bebizonyítására s az általa beidéztetni kért három tanu szemébe azt vallotta, hogy a megvesztegetésről mit sem tudnak s így nem bírván vádját beigazolni, mint rendhárbitó a testület helyiségéből négy hétre kitiltotta, mely kitiltást nem respektálván, újra megjelent s izgatott az elhelyezés ellen. A testület előljárósága f. hó 12-én tartott ülésén ez úgy napirendre kerülvén, az előljáróság újabb négy hétre kitiltotta azon kijelentés mellett, hogy ha ez idő alatt a testület helyiségébe az elhelyezés ideje alatt bejönne, mint rendhárbitó a rendőrségnek lesz átadva.

Ugyancsak ez ülésen, tekintve azon sajnálatos állapotokat, hogy a segítők az elhelyezés ideje alatt oly dolgokat visznek véghez, a melyek megbotránkozatók, az előljáróság elhatározta, hogy felkéri a főkapitányságot, hogy az elhelyezés ideje alatt egy közrendőrt állíttasson a helyiségbe a rend fenntartása végett s így megtörténik segítőinkre nézve nem éppen a leghízelgőbb eset, hogy rendőri fedezet alatt fognak kondícióhoz jutni. Végül még mint elszomorító tényt konstata-
lunk, hogy jelenleg a munkanélküli segítők száma a mult hét folyamán 158 volt, míg kiegészítést csak 26 segéd kapott.

Tanonczfelszabadítás. A tanonczvizsgáló-bizottság folyó évi február 4-én Joszt Péter elnökle alatt felszabadító ülést tartott, a melyen a következő tanonczok lettek felszabadítva: Braun Sándor, Littmann Antal tanítványa, kitűnő eredménnyel; Guth István, Jung Antal tanítványa, jó; Horváth József, Uram Emil tanítványa, jó; Kernveisz Jakab, Weiland József tanítványa, jó; Padelt Vilmos, Tettl János tanítványa, kitűnő; Pittlik Mihály, Wersching János tanítványa, jó; Steirer Vilmos, Slics Döme tanítványa, jó eredményű előmenetelt mutattak a bizottság előtt. Joszt Péter buzdító szavai után a felszabadító ülés véget ért.

A kereskedelmi miniszter a betegsegélyező pénztárra vonatkozólag a következő leiratot intézte: Az 1891: XIV. t.-cz. 27. §-ához képest a kijelentést elmulasztó munkaadó mindaddig tartozik a pénztárba bejelentett kötelezett tagok után az esedékes járulékot fizetni, míg azokat a pénztárból ki nem jelenti. Azon esetben azonban, ha a kötelezett tagnak a pénztárból való kijelentését a munkaadó elmulasztja s ugyanazon kötelezett egy más munkaadó által ugyanazon betegsegélyező pénztárba lesz bejelentve, úgy a kijelentést elmulasztó munkaadó a járulékokat sajátjából ugyanazon időpontig a járulékok az általa kijelenteni elmulasztott kötelezett után az új munkaadó által fizetettek, s ezen körülményt a kijelentést elmulasztó munkaadó a pénztárral szemben igazolja. — Szükségesnek véltük ezt szaktársaink tudomására hozni s egyúttal figyelmeztetni, hogy a kijelentéseket el ne mulasztják, nehogy a fenförgő rendelet értelmében kellemetlenségök legyen.

A szerelem áldozata. Horváth Gizela, szobaleány, e hó elején a Király-utca 33. számú házban maróllúggal megmérgezte magát; tettét azért követte el, mert kedvese, Teics Kornél fodrászsegéd, nem akarta nőül venni. A szerencsétlen leányt a mentők a kórházba szállították.

A király bajusza. Szegezárd község pénztári hivatalában a minap a csöszöket akarta a pénztáros kifizetni, s minthogy a papírbankók nagy részben már ninesenek forgalomban, s így csillogó ezüstforintosokkal fizette ki őket. A csöszök azonban tartva a közmondást, a pénz olvasva jó, s a pénztári helyiségben elkezdtek pénzüket számlálni; feltűnt a pénztárosnak, hogy már igen soká vizsgálják az ezüstforintosokat, a melyre a válasz az lett, hogy 30 darab ezüstforintost nem fogadhatjuk el, miután nines rajta a király bajusza, s így hát ez nem ér többet mint 70 krt. A pénztáros csak nézett, mert még ily ezimen nem adtak neki vissza pénzt, s azután szemügyre vette az ezüstforintosokat, el kellett ismernie, hogy biz azokról, régi voltuknál fogva, lekopott a király bajuszát jelző kidomborodás. Hanem azért mégis csak sikerült az atyafiakat meggyőzni, hogy teljes 1 frt értéke van még a forintosoknak.

A divatos hajviseletekről. Az idén a szökek vannak előnyben, mert az idén a szöke haj divatos; ezt azonban lassanként háttérbe szorítja az olyan barna, melynek aranyfénye van. Így tehát a jövő évi novellák hősnőinek többnyire aranycsillogású hajjuk lesz. A haját egyszerűen hullámosan felfésülik és hátul sodorva, egészen lent konytba tűzik. Így viselték ezt már kétezer évvel ezelőtt a római és görög szépek. Megjegyzendő, hogy minél ünnepélyesebb az alkalom, annál magasabban tűzik fel a konytot. Hajdíszül leginkább a virágot használják.

A magas frizurák eredete. Nem rég, hogy e lap hasábjain közöltem a hajviseletek történetéből czimű czikkemet, a melyben a magas hajviseletről s annak eredetéről említést nem tettem; ugyanis is a magas hajviselet egy véletlennek köszönhetné lételet XIV. Lajos uralkodása alatt. Az a la Fontange-nak nevezett hajviselet a következő módon keletkezett: XIV. Lajos egész kíséretével vadászaton volt, midőn ágyasa, Fontange, gyors lovaglás közben hajával egy faágban fennakadt. A művészieszen készült frizura egészen tönkre ment. A nő nem tehetett egyebet, mint tarka harisnyakötőjét leoldta és ezzel a haját a fűrtökkel együtt a fej búbján összekötötte. A frizura igen jól illett neki, sőt a királyt is elragadta, mi természetesebb tehát, hogy a párisi hölgyek utánozták. A frizura napról napra magasabbra nyult, úgy hogy a fej a test közepén látszott lenni.

Horváth Ferencz.

A borotválkozásról már Mózes megemlékezik, irván, hogy József levette szakállát, mielőtt a Fáraónál megjelent. Ugy látszik azonban, hogy a régi időben csak az egyiptomiaknál volt divatos a borotválkozás s a mint Herodotosz, a görög történetíró is följegyezte: csak a gyász alkalmával növesztették meg az egyiptomiak szakállukat s a műveletlen embereket mindig szakállosan ábrázolták. A papok fejüket is megnyírták. A rómaiaknál Plinius szerint Scipio Afrikanus volt az első, a ki naponkint borotválkozott. Franciaországban akkor kapott lábra ez a divat, a mikor XIII. Lajos fiatalon, szakáll nélkül lépett a trónra. Az angol-szászok hosszú szakállat hordottak, de a normanok náluk is meghonosították a borotválkozást. A XVII. század végén a borotválkozás egész Európában divatos volt s csak a krimi hadjárat óta terjedt el ismét a szakállviselet.

Elszegényedett iparosok segélyezése. A székes főváros tanácsa részéről a következő pályázati hirdetményt vettük: A néhai Wodiáner Móricz báró úr nevét viselő 50,000 forintos alapítvány jövedelme kétharmadrészen Budapesten állandóan tartózkodó, önhibájukon kívül elszegényedett, Magyarországon honossággal bíró iparosok és kereskedők javára lévén fordítandó, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úr 1886. évi április hó 30-án 22,527/1886. V. a) sz. a. kelt leirata alapján ezennel közhírré tétetik, miszerint: az alapítványi segélyezésben valláskülönbség nélkül csak azon iparosok és kereskedők részesülhetnek, kik Budapest főváros területén állandóan tartózkodnak és önhibájukon kívül elszegényedtek.

A segélyezésre igényt tartók e részbeni folyamodványaikat legkésőbb 1895. évi február hava 28. napjáig a fővárosi tanács iktató hivatalában, IV. ker., útvárosház, földszint 3. sz. a. benyújtani és folyamodványukhoz kérelmek indokolásául mellékelni tartoznak:

a) a hatósági bizonyítványt az iránt, hogy magyar honpolgárok;

b) hatósági bizonyítványt, mely életkoruknak megjelölése, személyi és családi viszonyaiknak kiténtetése mellett igazolja azt, hogy vagyontalanok, önhibájukon kívül elszegényedtek;

c) hatósági bizonyítványt az iránt, hogy a főváros területén állandó műhelylyel vagy üzlettel bírtak.

A folyamodvány, valamint mellékletei bélyegmentesek. Egy-egy kérelmezőnek 50 frtnál kisebb és 300 frtnál nagyobb segély rendszerint nem nyújtható.

Szobatóz. Fábinyi Gyula fodrásznak aranykacsa-utca 9. sz. a. lakásán a napokban egy szétpattant lámpától szobatóz támadt, melyet azonban a II. ker. tűzország hamarosan eloltott.

Verselő öngyilkos leány. Balesky Anna bajai leány szerelmes volt egy Gyula nevű borbélysegédbe, a ki hűtlen lett hozzá, a mit a leány anyyira a szívére vett, hogy gyufadattal megmérgezte magát. Előbb azonban a következő verset írta:

Ha meghalok, mondják meg a Gyulának,
Ne sirasson hétköznap, csak vasárnap,
Akkor is csak bal szemével sirasson,
Jobbal pedig babájára kacsintson.

Gyenge fő.

— Hé, Niki, hiszen tántorogsz! Ittál?
— Ne . . . ne . . . nem én . . .
— Hát?
— Fod . . . fodrász me . . . megmosta a fejemet só . . .
sósorszeszszel.

Die Arbeit adelt!

Mit diesem gehaltvollen Motto theilte der verdienstvolle Genossenschaftspräsident die Verdienstmedaillen an all Jene aus, welche von der Jury für werth befunden wurden.

Man kann behaupten, dass Herr Peter Joszt unter günstigen Auspizien die Leitung der Genossenschaft übernommen, und dass man den Werth seiner Arbeit zu schätzen weiss. Um wieviel haben sich die Genossenschaftsverhältnisse seitdem gehoben und welch reges Interesse man ihr entgegenbringt, beweist am besten, dass wir so illustre Persönlichkeiten, wie Frau Emma Szacsay, Herrn Josef Keszler und Herrn Alois Strobl in unserer Mitte begrüßen konnten.

Trotz des grossen Erfolges, den wir errungen, fanden sich doch einige Kollegen, welche sich nach ihrer Weise ein Vergnügen bereiten wollten, welchen man aber eine gewisse Antipathie, sowie Verfolgung egoistischer Ziele ansah, um welche wir uns zwar nicht zu kümmern brauchen, welche Missklänge ich jedoch nicht unbeantwortet lassen kann. Es hat sich nämlich der skandalöse Vorfall ereignet, dass, als Herr Joszt das Urtheil der Jury im Theaterfrisiren verkündet und den ersten Preis Herrn M. Pásztor, den zweiten Preis Herrn M. Fogel zutheilte, diese Enunziation von einigen Gehilfen mit Abzugrufen empfangen wurde.

Warum sie Abzug riefen, wissen sie selbst nicht; sollte das dem Präsidenten gelten, welcher mit dem Verkünden des Juryverdictes seiner Pflicht nachkam? Oder sollte es Herrn Fogel gelten, welcher durch seine Mitwirkung sich bemühte, das Programm zu bereichern und die Aufmerksamkeit und das Interesse des Publikums rege zu erhalten? Oder vielleicht dafür, dass er den Beweis geliefert, was er gelernt hat? Die Jury urtheilte ihm den Preis zu, es war seine Pflicht, ihn anzunehmen; oder aber galt es dem Urtheil der Jury? Wenn ja, dann haben sich die Betreffenden ein grosses Armutiszeugniss ausgestellt und ich kann ihnen nur den Rath geben, sie mögen ein anderes Mal die Ansicht und Meinung Anderer besser respektiren, und speziell in diesem Falle müssen wir das Urtheil anerkennen, indem ein Strobl und ein Kessler in erster Linie berufen zu beurtheilen, wessen Marke charakteristischer und lebensgetreuer reproduziert war. Bitte zu entschuldigen, dieses Vorgehen brachte der ganzen Gehilfenschaft Schande, dass war ein Vorgehen, zu dessen Verurtheilung ich nicht genug starke Worte finde. Und wir können von Glück sagen, dass die Vertreter der Presse früher weggingen; was hätten sich eigentlich die Künstler gedacht, dass wir sie heute riefen, damit sie ihr sachverständiges Urtheil abgeben sollen und in den Morgenblättern hätten sie gelesen, wie selbes aufgenommen wurde. Jene Herren können versichert sein, dass sie mit ihrem Vorgehen weder das Ansehen des Gehilfenstandes gehoben, noch dessen Bildung charakterisirt. Gerade Herr Strobl sprach von der Jury aus, dass nur so wenige Preise zur Verfügung stehen, dass er nicht jeden einen zu urtheilen kann. Ebenso inkorrekt war ihr Vorgehen vis-à-vis eines angesehenen Jurymitgliedes, des Herrn J. Pásztor, welchen sie direkt beleidigten und mit Vorwürfen überhäufeten; hieraus folgt, dass makellose, aufrichtige Charaktere so selten öffentliche Stellen annehmen, indem sie ihre Thätigkeit nicht mit der Erinnerung der Undankbarkeit verbittern wollen; ich kann die Betreffenden versichern, dass gerade jene Jurymitglieder solche waren, welche im Leben den Werth und das Verdienst der Arbeit zu schätzen und demzufolge auch zu belohnen wissen.

In späterer Folge werden nun die Prämiirten den Werth der guten Arbeit noch besser zu schätzen wissen und den nicht Prämiirten soll es als Anspornung dienen, zu trachten, bei nächster Gelegenheit einen Preis zu erringen. Dies ist meine Ansicht und um derselben Ausdruck zu verleihen, habe ich mich an die Öffentlichkeit gewendet, um auch den Schein zu unterdrücken, als wenn dieses unwürdige Vorgehen die Ansicht Aller gebildet hätte; ich erhob mein Veto auch darum, um zu beweisen, dass uns humanes Denken nicht abgeht und wir uns von derartigen Demonstrationen mit Indignation abwenden, den wir betheiligen uns an den Wettfrisiren nicht bloss darum, um einen Preis zu erringen, sondern um unser Gewerbe auf ein je höheres Niveau zu heben und dasselbe mit dem Publikum vertraut zu machen.

Machen wir unserer Genossenschaft keine Schande, sondern treten wir gemeinsam für die achtunggebietende Wahrung unseres Gewerbes in die Schranken und das erhebende Bewusstsein leite unser Wirken, dass „die Arbeit adelt“!

Béla Majorossy, Friseurgehilfe.)*

Etwas über Standesehre.

Im Berliner Fachblatte: „Der deutsche Barbier, Friseur und Perrückenmacher“ wurde in einer der letzten Nummern eine Polemik geführt über die Standesehre des Friseurs. Einige Bremer Kollegen, welche wahrscheinlich der sozialdemokratischen Partei angehören, suchen in einem Artikel klarzu-legen, dass es keine spezielle Standesehre der Barbiers, Friseurs und Perrückenmacher gebe, sondern eine allgemeine menschliche Ehre, auf welche jeder arbeitende Mensch Anspruch hat. Das oberwähnte Blatt widerlegt nun in einem Artikel die Behauptung der Bremer Kollegen in so treffender Weise, dass wir in vollster Uebereinstimmung mit diesen Ausführungen es nicht unterlassen wollen, den Artikel im Auszuge wiederzugeben.

Das Fachorgan schreibt diesbezüglich:

... Wir befinden uns also bezüglich der Behauptung, dass es keine Standesehre für den einzelnen Beruf geben soll, in vollständigem Widerspruch mit den Verfassern. Es gibt eine Standesehre für den Barbier, den Friseur, den Perrückenmacher, den Schuhmacher, den Strassenkehrer, genau wie es eine Standesehre für den Beamten, den Adeligen und den Soldaten gibt.

Standesehre ist die Liebe und das Aufgehen in einem Berufe, das Bewusstsein, in seiner Person die Summe des erwählten Berufes zu verkörpern, den Beruf mit seinen körperlichen und geistigen Kräften auszufüllen und an dem zugewiesenen Platze das Höchste darin zu erstreben. Zu einer solchen Standesehre ist der Lehrling ebenso berechtigt, wie der Gehilfe und der Meister. So aufgefasst, verbessern wir nicht nur unsere gesellschaftliche Stellung, sondern wir erwerben uns auch jene innere Befriedigung, die uns das Leben lebenswerth macht und wir verschaffen uns auch damit das beste Schutzmittel gegen jene sozialen Unterströmungen, welche auf der Unzufriedenheit mit allem Bestehenden und der Zerfahrenheit in sich selbst beruht, wie es in letzter Zeit auch in unseren Kreisen leider sich vereinzelt gezeigt hat.

Wer Standesehre besitzt, wird den Beruf, welchen er gelernt hat, so zu betreiben wissen, dass er sich der allgemeinen Achtung nach innen und aussen zu erfreuen hat, er wird durch die Aneignung der grössten Fertigkeit in seinem Berufe diesen zu heben und zu verbessern trachten, um sich emporzurängen in den Augen der Kollegen wie seiner Mitbürger. Wer Standesehre besitzt, wird nicht nur die innere Befriedigung empfinden, er wird auch, wo immer er sich bewegt, niemals aus den Augen lassen, dass er einem geachteten, ehrenhaften Stande angehört, und dieses sein würdiges Auftreten kann ihn nur in den Augen Derjenigen, mit denen er verkehrt, erhöhen. Wer Standesehre besitzt, wird aber auch Liebe zu seinem Berufe haben, der ihm und dem er Ehre macht. Besitzt er diese Liebe nicht, so wird er Gefahr laufen, seinen mühsam erlernten Beruf zu wechseln, wie einen Handschuh.

Wer keine Standesehre hat, wird auch die seiner Kollegen nicht zu schützen wissen, er wird durch billige Preise und Schundarbeit nicht nur seine eigene, sondern auch die Ehre des ganzen Berufes skrupellos herabwürdigen. Wer Standesehre besitzt, wird davor gewahrt bleiben, durch geschäftliche Preisunterbietungen und sonstige unehrenhafte Mittel seinen Kollegen die Kundschaft und damit das Brot abzujagen, weil er weiss, dass durch derartige unlautere Mittel der ganze Stand in der öffentlichen Meinung herabgesetzt wird.

Die Standesehre gibt unserem inneren Menschen den moralischen Werth, sie verleiht uns den echten Bürgerstolz, ohne den ein thatkräftiger und solider Mittelstand nicht zu denken ist, den Stolz, der willig das Höhere anerkennt, sich

*) Mit Vergnügen veröffentlichen wir den Artikel, umso eher, weil wir in jedem Punkte mit dem Verfasser übereinstimmen. Besonders erfreulich ist, dass gegen diesen, von einigen Freunden inszenirten Skandal gerade aus Gehilfenkreisen Protest erhoben wurde.

aber vor Kriecherei hütet, weil wir erst durch die Standesehre unseres eigenen Werthes bewusst sind. Dieses Selbstbewusstsein aber hütet uns wieder vor Selbstüberhebung und dem falschen Stolz, der geneigt ist, mit Verachtung auf Personen zu blicken, die unter uns stehen, denn ein solches Verhalten zeugt nicht von Standesehre, sondern von Standesdünkel, der fast ebenso verächtlich ist, wie der Mangel der Standesehre. Warum sollten wir nicht stolz auf unseren Stand, d. h. unseren Beruf sein, der uns in den Stand setzt, die Pflichten gegen das Gemeinwesen, dem wir angehören, und die noch heiligeren Pflichten gegen unsere Familie zu erfüllen?

Wer Standesehre besitzt, wird aber auch Mitgefühl für seine Kollegen besitzen. Er wird ihnen mit seiner Intelligenz zu dienen suchen, wird, wenn es ihm besser geht wie jenen, nicht hochmüthig auf sie herablicken, sondern vielmehr bemüht sein, wenn bei jenen Noth und Elend eingekehrt ist, deren Lage mit Rath und That zu bessern. Er wird ebenso mit Interesse an allen den Veranstaltungen des Faches theilnehmen. Er wird in dieser Versammlung ohne Rechthaberei und Besserwisseri mit seiner ehrlichen Meinung nicht zurückhalten und doch überall dafür zu sorgen wissen, dass durch den würdigen Verlauf derselben die öffentliche Meinung Hochachtung vor dem Stande empfindet, dem so tüchtige, intelligente und taktvolle Männer angehören. Er wird aber nicht, wie es leider vorkommt, in öffentlichen Versammlungen über unsern Beruf in wegwerfender Weise sprechen, überhaupt Agitationen treiben, welche die Interessen unseres Berufes nach keiner Weise hin fördern, sondern denselben nur schädigen.

Wer Standesehre besitzt, wird aber auch gute und brauchbare Lehrlinge erziehen. Die Achtung, die er vor seinem Berufe besitzt, wird ihm zum Bewusstsein bringen, dass es nicht genügt, ein tüchtiger Angehöriger des erwählten Berufes zu sein, dass es vielmehr auch erforderlich ist, dem Berufe einen tüchtigen und brauchbaren Nachwuchs zu erziehen, der, mit guten Kenntnissen ausgerüstet, auch seinerseits den Stand zu Ehren bringt. Er wird dadurch in doppelter Hinsicht Vortheil haben, nicht nur den moralischen, sondern auch den materiellen, dass sein Lehrling ihm auch etwas Gutes leistet. Dadurch hat er dann auch das befriedigende Gefühl, seinen Lehrlingen kein Zuchtmeister, sondern wirklich ein Lehrmeister gewesen zu sein. Er wird auch in seinen Lehrlingen die Standesehre wecken, ihnen zum obersten Gesetz machen, dass sie sich ihre Arbeit später als Meister so bezahlen lassen, dass sie nicht nur ihr gutes Auskommen dabei haben, sondern dass auch das Publikum Achtung vor einem Berufe hat, der sich seine gute ehrliche Arbeit gut und ehrlich bezahlen lässt.

Wer die Standesehre für einen bestimmten Beruf bestreitet, könnte auch mit derselben Berechtigung die Liebe zu dem Vaterlande, die Anhänglichkeit und Liebe zu seiner Familie bestreiten.

Geschichtliches über Haartrachten.

(Fortsetzung.)

Als Ursprung der Perrücke ist die Vorliebe für langes Haar anzunehmen. Anfänglich wurde die langgelockte Allonge Perrücke getragen. Die Hofdamen Ludwig's XIV. waren zuerst entschiedene Gegnerinnen der fremden Haartracht, später aber bekehrten sie sich zu deren eifrigsten Anhängerinnen. Die Mode griff rasch um sich, so dass im Jahre 1655 Ludwig XIV. 40 Perrückenmacher bei Hof angestellt hatte. Besonderer Vorliebe erfreuten sich die Allongeperrücken, welche das Stück bis zum Preise von 4000 Francs gefertigt wurden, ihrer lang herabwallenden Locken wegen aber wurden sie bald für lästig befunden und deshalb die Locken nach rückwärts gebunden und eingepudert getragen. Derartige Perrücken wurden im Jahre 1700 von Gross und Klein, sowie auch von Soldaten getragen, bis diese Tracht im Jahre 1720 vom Haarbeutel und der in einer Locke nach rückwärts herabhängenden und gebundenen Perrücke verdrängt wurden.

Besonders zur Zeit der Imperatoren wurden in Rom an gewissen Festtagen von Männern, wie auch von Frauen gleichmässige Perrücken getragen. Von den römischen Frauen besonders geschätzt waren die blonden, aus dem seidenweichen Haar der gefangenen Germaninen gefertigten Perrücken. Die christlich-geistliche Obrigkeit verurtheilte die Perrückentracht,

weshalb auch nach dem Sturze des römischen Reiches dieselbe ganz verschwand und auch im Mittelalter nicht erwähnt wird. Im XVII. Jahrhundert kam sie neuerdings aufs Tapet. Im Jahre 1630 war Ludwig XIII. der Erste, welcher unter den europäischen Fürsten eine Perrücke trug. Zur Zeit Ludwig's des XIV. wurde die Perrücke anfänglich nur vom Adel und dem Bürgerthume getragen, später ward sie auch bei der Geistlichkeit beliebt. Ludwig XIV. trug im Alter von 35 Jahren die erste Perrücke, trotzdem er damals noch dichtes Haar hatte. In dieser Zeit bildete sich in Paris eine besondere Gruppe unter den Grosshändlern, welche ihre Agenten in die Normandie, nach Holland und Flandern schickte, wo dieselben den dortigen Bauernweibern die Haare abkaufen; die grobfädigen Haare der Frauen in den südlichen Ländern waren kein gesuchter Artikel im Gegensatze zu jenen der Normandierinnen, welche sehr geschätzt waren und das Pfund mit 40—50 Thaler bezahlt wurde. Im Handel war dreierlei Haar: zur ersten Klasse gehörte dasjenige, welches direkt vom lebenden Kopf abgeschnitten wurde, in die zweite Klasse rangirte das in Folge Krankheit abgeschnittene oder ausgegangene Haar, in die dritte Klasse endlich reihte sich das kurze, gekrauste Haar, aus welchem die billigen Perrücken verfertigt wurden.

Unter dem Regime Ludwig's XIV. sind mehr als 50 Grosshändler in Paris durch Haarhandel zu anständigem Vermögen gekommen. Die Perrückentracht war so allgemein, dass das menschliche Haar zu wenig ward und Perrücken auch aus Rosshaar gemacht wurden. Mit dem Perrückentragen wurde auch das Hutabnehmen Sitte, welches anfänglich nur beim Grüssen geschah, später aber wurde das Tragen von Hüten der grossen Frisuren wegen ganz unmöglich gemacht und daher nur unter dem Arme getragen. Unter Ludwig XV. änderte sich die Form der Perrücke; an Stelle der hohen, pompösen Form trat die niedere und knappe, an den Schläfen und rückwärts mit einem Zopf versehen.

Unter diesem Herrscher nahm auch das Pudern der Perrücke seinen Anfang, welcher Mode nicht nur Frauen und Männer huldigten, sondern auch Kinder und Soldaten waren gehalten, ihre Haare zu pudern.

Die Folge des Gebrauches von Haarpuder und Reismehl war, dass ältere Damen beinahe so aussahen, wie junge Mädchen; der Puder machte das Haar des 18jährigen Mädchens grau, das Reismehl wieder verdeckte die Runzeln der 50jährigen Dame. Geist galt nichts, das gefällige Aeussere Alles. Der Effekt des Reismehles wurde noch durch sogenannte „Schönheitspflasterchen“ gehoben, welche auch „Postillons d'amour“ genannt wurden.

Indem der König eher mit alterndem Aussehen, als mit dem Zauber der Jugend wirken wollte, so trachtete Alles bei Hofe, ein je älteres Aussehen zu erlangen; die Perrücken wurden mit feinem, weissem, riechendem Staub eingestreut, um dadurch das Ansehen des würdigen Alters zu erreichen. Auch die Frauen trugen das Haar sehr hoch gekämmt und trachteten mit Beihilfe viel fremden Haares einen recht voluminösen Kopf zu erreichen.

Unter dem Regime des Herzogs von Orleans war alles Gekünstelte verbannt; unter Ludwig XV. jedoch kam Haarpuder und Reismehl wieder zur Geltung, indem er selbst frühzeitig seinem Kopfe ein alterndes Aussehen gab, damit man später das richtige Alter nicht merken solle.

Diese Sitte, welche ihren Anfang in Frankreich genommen, ward bald so allgemein, dass sie in alle Volksschichten drang und nicht auszurotten war, ja sie blieb selbst bei den ärmsten Klassen Mode. Jene, denen es ihre materielle Lage nicht erlaubte Puder zu kaufen, bereiteten sich aus Eichenwurzeln einen Staub und bestreuten damit das Haar, wodurch dasselbe eine röthliche Farbe bekam. Bauernmädchen bestreuten ihr Haar mit Mehl. Kurz, es war damals ebenso wie heutzutage: die nährscheste Mode wurde von Gross und Klein, Arm und Reich nachgeahmt.

Ein fremder Gesandter hörte einmal, dass wenn man Irrsinnige mit Asche bestreut, sie davon gesunden; so geschah es, dass, als er 1654 nach Frankreich kam und die vielen gepuderten Köpfe sah, glaubte, das Volk sei verrückt.

Um das Jahr 1753 wurde auch grauer Haarpuder benützt, welches dem Haare ein graues Aussehen gab. Möglicherweise, dass es als Zeichen der Achtung galt, welche man eine

Zeit hindurch dem Alter darbrachte. Im XVIII. Jahrhundert wurde auch blauer Haarpuder benützt.

Die Sitte des Gebrauches von Haarpuder wurde durch die französische Revolution abgeschwächt, welche Bewegung, wie bekannt, auch in den Moden bedeutende Umwälzungen hervorrief. Das Landvolk blieb aber trotzdem der Sitte treu. Am 8. Mai 1795 trat ein Gesetz in Kraft, welches auf jeden gepuderten Kopf 1 Guinee Steuer auswarf. Es wurden sogar Hausinspektoren angestellt, welche ämtliche Listen führten über Personen, die mit gepuderten Köpfen an den Fenstern oder Thüren bemerkt wurden.

(Schluss folgt.)

Stefan Dankovsky, unser eifriger und allseitig bekannter Fachgenosse in Budapest, der auf dem Gebiete der Parfumerie stets die möglichst höchste Stufe zu erreichen bemüht war, wurde gelegentlich der 1894-er Ausstellung in Lyon (Frankreich) für seine anerkannt guten Parfumerie-Erzeugnisse mit dem grossen Diplome sammt goldenem Verdienstkreuze, für seine Perückenhaar-Arbeiten hingegen mit der grossen goldenen Medaille ausgezeichnet. Der Würdigung seiner Verdienste seitens der französischen Fachmänner können wir uns nur mit Vergnügen anschliessen.

Helyeszközlő rovat.

(Ezen rovat alatt a munkást kereső főnökök és a munkát keresősegédek hirdéseit 20 szögig 50 krral s ezen felül minden további szót 4 krért közlünk, dőlt betűkkel 8 krért. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal naponként d. e. 10.—12. Csakis bélyeg beküldése mellett adunk írásbeli feleletet. Előfizetők részére a kerestetik és ajánlkozik rovat díjtalanul áll rendelkezésükre.)

Ajánlkozik.

A főváros több elsőrangú üzleteiben működött *fodrászsegéd* igényeinek megfelelő állást keres. Állását rögtön elfoglalhatja. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

Egy fiatal *borbélysegéd* április 15-ére állást keres egy vidéki kisebb városban. Cím a kiadóhivatalban.

Kerestetik.

Fiatal borbélysegéd alkalmazást nyerhet azonnal özvegy Krieglér Elekénéél Kun-Szt.-Mártonban. Fizetés 8 frt és teljes ellátás.

Eladás.

Egy jó forgalmú előkelő *fodrász-üzlet* megvételre keresetik. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Vidéki városban egy 20 év óta fennálló *borbély- és fodrászüzlet* 120' előfizetővel, haláleset miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő: **Breitfeld Alajos.**

Főmunkatársak: **Joszt Péter, Réthly Árpád.**

Belmunkatársak: **Dankovszky István, Biber Károly, Pásztory János, La Roche Ferencz, Breitfeld Andor, Fogel Mátyás, Flesch Péter, Kászonyi Lajos, Bak Sándor, Leichter Lipót, Kalamenovich Géza, Herrmann János és Horváth Ferencz.**

A kiadóhivatal felelős vezetője: **Réthly Árpád.**

A német részért felelős: **Joszt Péter.**

A közlegő farsangi idényre a Parfumerie Hygienique,
Paris de Fauburg St. Germain 73 bejegyzett cég

felülmulhatatlan illatszereit

ajánljuk.

Gyártunk minden toilette- és illatszer-czikket a legjutányosabb áron és tülteszünk minden külföldi konkurrenczián. Illusztrált árjegyzékek ingyen.

Rosenfeld és Balás

első és legnagyobb magyar
illatszergyár

NASICZ,

Verőcezemegye.

Szinházi parókák

különböző szín és alakban szortirozva, kitünő kivitelben, tuczatja 45-60 márka.

Szakállok minden alakban legolcsóbb árban.

Szinházi paróka-tüll

fekete, barna, szürke és fehér színekben, méterje 1 márka 50 fillér.

Parókaszalag darabonként 40, 50, 60 fillér.

Imitáció-crepp, kilója 10 márka; **szakállpamuk**, kilója 7 márka 50 fillér.

Parókák és szakállak pamukból.

Paróka-fafejek arczszal 5 márka, arcz nélkül 4 márka 50 fillér.

Haj minden színben és minőségben legolcsóbb ár mellett.

A fodrász- és borbély-szakmához tartozó eszközök és eladási czikkek dús választékban raktáron vannak.

Teljes üzleti berendezések.

Nagy raktár a foghúzáshoz szükségeltető műeszközökben.

MÜLLER M. SÁNDOR

Dresda, Marschallstrasse 20

hajkereskedés és gyár mindennemű hajmunkákból.

Borotva
mű- és homoru-köszörülés
gőzerővel.

KECSKEMÉTI SÁNDOR,
Temesvár (Dél-Magyarország).

Ajánlom fodrászeszközök, borotvák, hajvágók stb.-ből álló dús raktáramat. Beküldött köszörülési munkák 8 napon belül elkészíttetnek. Olcsó és szolid bevásárlási forrás.

Nem tetsző áruk kicserélhetnek.

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen s portmentesen küldetik.

Gyári jegy.

Cs. és kir. kizar. szab.
illatszerek, hajhálók
és

loofah-áruk gyára.

Nagybani raktár mindennemű fodrászszikkekben.

Pollak Mór, Bécs VII 2.,
Kirchengasse 25.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

!!Non plus ultra!!

Draskóczy-féle sz.-fehérvári borotváló szappan 1 kilogr. ára 50 kr.
Főraktára:

Bak Sándor fodrásznál,
Budapest, VIII. ker., kerepesi-út 25. szám.
Minta bérmentve küldetik.

MOTSCH A. és TÁRSA

Bécs, I., Lugeck 3.

finom illatszerek gyára.

Különlegességek a fodrász urak figyelmébe ajánlva:

- 460—461. **Eau de Quinine** tuczatja 9.60, 4.80.
227—228. **Pomade Brillantine** tuczatja 2.40, 1.20.
270—272. **Pomade Hongroise** tuczatja 2.70, 1.50, 1.20.
280—281. **Cosmetiques** tuczatja 1.80, 1.20.
295. **Gyanta-viaszkenőcs** tuczatja 1.80.
420—422. **Bay Rum** tuczatja 4.20, 6.—, 8.40.
425. **Eau Athénienne** tuczatja 4.20.

Továbbá dús választék mindennemű rizspor, fogszerek, folyékony
brillantinek, mandolakorpa ibolyaillattal és a legújabb illatszerekben.

Fodrász- és borbély-üzlet

36,000 lakossal bíró városban, élénk helyen, olcsó házbérrel,
elegánsan berendezve, illatszertárral együtt, 1000 frt készpénzért

eladó.

Ajánlatok **Özv. Szabó Endréné Miskolcz** ezimzendők.

SOK PÉNZT

kerestek megbizóink utóbbi időben a tőzsdén az általunk ajánlott tőzsdei értékpapírok vásárlásával. — A várható további gyors árfolyam-emelkedésre tekintettel megbizásokat mérsékelt fedezettel elvállalunk. **Pénzváltókra, házak, birtokokra** és gyárakra 7%-tól 9%-ig a teljes becsértékig. — Örökségek, hagyományok és hasznélvezetekre gyorsan eszközölünk kölcsönöket és vételket. — Valamint **katonai házassági óvadékokat** és hitbizományokra kölcsönöket szerzünk. — Házak, háztelkek, birtokok és nyaralókat eladunk és cserélünk.

RITTER és TÁRSA

tőzsdei és kereskedelmi bizományi üzlet.

BUDAPEST,

VIII., Rökk Szilárd-utca 8. szám.

LA ROCHE és TÁRSA

Első magyar villamos mű- és homorú-köszörűde, fodrász- és borbélyteremberendező vállalat
BUDAPEST,

V. kerület, Nagy korona-utca 11. szám (a lipótvárosi Bazilika mellett).

Ezennel bátorkodunk a tisztelt fodrász és borbély urakat nagyszabású és a legújabb gépekkel ellátott villamos mű- és homorú-köszörűdeinkre figyelmüket felhívni és megjegyezzük, hogy a szakáll- és hajvágógépek külön e célra gyártott gépeken köszörültenek. — Dúsan felszerelt raktárunkba minden — még a legkisebb darab is — található, mely fodrász- és borbélytermek modern berendezéséhez szükségeltetik.

Nagy raktár valódi francia és amerikai

haj- és szakállvágógépekben.

Állandó kiállítás tökéletesen és izlésesen

berendezett fodrász- és borbélytermekben.

Egyedüli raktár a La Roche-féle szabadalmazott ollókból.

Ezen szabadalmazott olló kizárja az éi gyors elhasználását, mert mindenki egyszerű esavarás által könnyű vagy nehezebb járattá igazíthatja. Szegeske nélkül!!!

Vezérképviselők Magyarország és a Balkán részére

a „Fó“-féle kitünő hajfestő szerben.

A midőn vállalatunkat becses pártfogásukba ajánljuk, felemlítjük, hogy minden nekünk köszörülésre átadott tárgy 8 napon belül a legrendesebben elvégezve visszaszolgáltatik.

BERETVÁINKAT

csak a legelső angol gyárakból szereztük be.

Kizárólagos raktár a „RADICAL“-féle tyúkszemirtó szerből.
5 percz alatt minden tyúkszem kár és fájdalom nélkül eltávolítható.

Nagy raktár mindenféle francia és angol
illat-, szappan és pipereszerekben.

Egyedüli raktár a Janik-féle es. és kir. udv. fodrász
divatfésükben és hajtűkben.

Nagy választék mindennemű hajmosó-vizekben.

LA ROCHE és TÁRSA
Budapest, V., Nagy korona-utca 11 (a lipótvárosi Bazilika mellett).

Van szerencsém a n. é. köszönet bocsos tudomására hozni, hogy

Budapest, Sziv-utca 16. sz. a.

(Andrássy-út mellett)

**Szociáldemokráta
korcsma-helyiséget**

megnyitottam, hol jó és olcsó italokat, kitűnő házi konyhát felajánlom és szíves pártfogását kérem.

Fisztelettel

Lőrincz M. A.,

vendégfő.

**Kereskedelmi törvényszékiileg
bejegyzett**

Lőrincz M. A. és társa cég

ügynökségi és bizományi raktára

BUDAPEST,

VI., Gyár-utca 45. szám.

*A pécsi első sörgyár hordó- és palack-sör
főraktárosa, továbbá naponta érkező páczolt
halak, prágai sódar, szalámi, különféle
sajtok, kassai és debreczeni hentes-árak,
zsinai ugorka és a zsinai edénygyárnak
raktára*

Lőrincz M. A. és társa,

BUDAPEST,

VI. kerület, Gyár-utca 45. szám.

!!Fodrász urak szives figyelmébe!!

Angol műköszörűs Londonból

WESZELY ISTVÁN ÉS TÁRSA

műszerészeknél

Budapest, IV., Muzeum-körút 37. sz.

London egyik legelső munkását mindennemű köszörüések teljesítésére szives figyelmükbe ajánljuk.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan, utánvétellel eszközöltetnek.

Prämirt Ehren-Diplom u. gold. Medaille Paris 1893. Erster Preis goldene Medaille. Wien, Rotunde 1894. Nähr- und Wehrausstellung.

Die sensationellsten Erfindungen zum Selbstfrisiren
der neuesten Wiener und Pariser Mode-Frisuren.

k. u. k. Patente
und in allen Staaten.
Sans-Gène

Dreitheitiger Kamm à fl. 1.50.
Moderne Frisur mit dreitheilig. Kamm ohne Saarnadel zum Selbstfrisiren.

Schoy-Mode-Frisur-Kamm. Kleinste u. geünd. Haarunterlage. fl. 1.20. — Anticht d. eingedrehten Wellen-nadeln, um auf kaltem Weg d. schön. Wellen selbst zu erzeugen.

Haarwellen-Eisen
pr. St. m. einer Welle fl. 1.50, doppelter Welle fl. 2.50. Laut Protokoll anerkannt u. belobt v. der Wiener Friseur-Schule. Die Preise verstehen sich sammt Anleitung per neuesten Mode-Frisuren. Verandt per Nachnahme.

1 Stück Wellennadeln fl. 1

Warnung: Fälscher meiner Artikel wurden bereits gerichtlich bestraft. Auf jedem Stücke muß der Stempel „F. Janik's Patent“ sein. Eben ist erschienen mein illustriertes Lehrbuch zur gründlichen Erlernung des Damenfrisirens mit besonderer Berücksichtigung der neuesten Wiener, Pariser u. engl. Modestaturen, Saison 1895, nebst Costüm-, historischen, Theater- u. National-Frisuren. Preis 2 fl. Erfinder und Herausgeber.

F. JANIK, Wien, 1. Bezirk, Freisingergasse Nr. 3, E. f. Hof-Damen Friseur, Champion im Wiener Preis-Mode-Frisiren. 240

Goldene Medaille. Silberne Medaille. Goldene Medaille. Silberne Medaille. Goldene Medaille.
Berlin. Wien. Dresden. Berlin. München.

HELLER JÓZSEF
aczelárus és műköszörüs

MÜNCHENBEN, RUMFORDSTRASSE 1a.

Ajánlja dús raktárát, valódi angol öblös borotvát, sebészeti eszközeit, valódi angol Skidmore-féle foghúzóit, francia és német hajvágó-ollóit, különösen valódi Hamon-Modell-hajvágó-ollóit Charles de Pierrentól Párisban. Bariquand-féle hajvágó-gépeit. Egészen új találmányú Loreyle hullám-vasait (szabadalmazott), Heller J.-féle cs. és k. szabadalmazott és törvényileg védett mechanikai fejtartók. Különféle berendezési eszközöket fodrászok és borbélyök részére. Heller J.-féle mechanikai hengerkéféit, aczel- és kesz-neműt, vízerőre berendezett moly- és műköszörüldejét. A legjobb ajánlatok és bizonyítványokkal kitüntetve. Képes ár jegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Alapítva 1873-ban.

MUNDIL ANTAL
Bécs, V., Kettenbrückengasse 17.

Ajánlja különlegességi műhelyét finom hajnyíró gépek és műszeri munkák elkészítésére. Elromlott gépek, valamint egyéb eszközök jutányosan jótállás mellett javíttatnak. Hasznavehetetlen gépek megvételnek.

WATZKE EDE
készműves-mester légszeszköszörüléssel

Budapestben, VII., Király-utca 9. sz. alatt.

Ajánlja mindennemű borotvákval és hajnyíró-ollókkal, francia és angol hajvágó- és szakálnyíró-gépekkel, érvágó- és köpülőző-gépekkel, foghúzókkal, fogkulcsokkal, fenőszijakkal és fenőkövekkel, körömospókkel és körömreszelőkkel dúsán felszerelt raktárát.

Borotvák homorúan kitünően köszörültetnek, azonkívül vidéki megrendelések és javítások gyorsan és a legpontosabban eszközöltetnek.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Cs. és kir. kizár. szab.

Loofah bajuszkötök tuczatja 3 frt,
Gaze bajuszkötő tuczatja 1 frt 50 kr.
Felülmulthatatlan. Biztos siker.
Használata a legkényelmesebb.
Az összeg előleges beküldésénél bérmentve.

Pollak Mór, Bécs, VII 2
Kirchengasse 25.

A legjobb
és
legtartósabb
fodrász-
forgószéket
legoalább ár mellett készit

NEKOLA JÓZSEF,
asztalos-mester,
BÉCS,
IV., Karmeliterhofgasse 6.

Borotváló-szappant,
első rendűt, ajánl és széküld 5 kilós postacsomagokban 2 frt 40 krért minden postaállomásra, díjmentesen és utánvétellel a

Benker József-féle
szappan-gyár
St.-Pölten, Alsó-Ausztria.
Mintát díjmentesen.

Alapított 1870-ben.

Finom és öblös köszörülde
Richter Zsigmond utóda
NOVÁK VINCZE
Bécs, I., Renngasse 16.

Ajánlja hajnyíróollók, valódi angol borotva és minden e szakba vágó cikkekéből dúsán felszerelt raktárát. Köszörülésre beküldött borotvák jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjobban köszörültetnek. Pontos árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Himmelsdorfer J.
borotva öblös köszörüldeje és aczelárú raktára.
Alapitva 1863.
Bécs, VI., Magdalenenstrasse 8,
a Theater a. d. Wien épületében.

Ajánlja hajnyíró ollók, valódi angol borotva és minden ezen szakba vágó cikkekéből dúsán felszerelt raktárát. Köszörülésre beküldött borotvák jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjobban köszörültetnek.

Pontos árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

LE ROSIER
francia czég
egyedüli képviselője.

LE ROSIER
francia czég
egyedüli képviselője.

DANKOVSKY ISTVÁN

illatszergyára és dús nagybani raktára

MINDEN LÉTEZŐ ANGOL ÉS FRANCZIA ILLATSZER ÉS PIPERÉBEN.

Továbbá dús választéka

az összes fodrász-berendezési cikkeknek nagybani árak mellett.

BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 4. SZÁM (WURM-UTCZA SARKÁN).

Az illatszatan szükségelt cikkeim olyannyira megnyerték sok bel- és külföldi híres szakember dicséretét, hogy bátran nélkülözhető a sok vámmal és portóval összekötött külföldi illatszert és hajmosóviz.

Különlegességeim:

Eau de Cologne, Eau de Quinine, Eau de Portugal, Champoin, Eau Tonique, Eau vegetale, Vinaigre de Toilette.

ROB GREENSILL-féle specialitások, úgymint: Salycil szájviz, fogpor és fogpép.

Viaszhajkenőcsök, Hajfestőszerek, Brillantinek, Bajuszpedrők, Bandolinek, Vinaigerek, Toilette-szappanok, Aetherikus olajok.

Nagybani hajkereskedésben és gyáramban kapható minden néven létező nyers és levágot haj tetszés szerinti színekben, továbbá egészen kész hajmunkák, úgymint: Hajfonatok, női hajválasztékok, színházi parókák haj- és pamutból. — Utejai parókák nők és urak számára, vagyis félparókák. Hajfonó-munkák, úgymint: karperecek, lánczok, csokrok legnagyobb választékban. A fodrászathoz szükségelt eszközök és cikkek közül legmelegebben ajánlhatók: **Valódi angol gerebenek, úgyszintén kartácsok, hajfodorító-vasak, hajsütő és sörtetisztító-gépek, fodrászfésűk, borotvák és ollók, fodrász- és hengerkefék, parókafejek, pipere-berendezések stb.** — Francia **BARIQUAND-féle** kitünő hajvágó-gépek 3 m. 7^{mm}, 10^{mm}, vágóhosszal két nikkel-fésűvel drbja 5 frt. Bariquand szakállvágó-gép 1^{mm} vágóhosszal 3 frt 50 kr. Ugyanaz: amerikai rendszer szerint két nikkel-fésűvel 6 frt és szakállvágó-gép 4 frt. Valódi amerikai **Brown és Sharpe-féle** hajvágó-gépek nikkelvezve 1^{mm} vágóhosszal 5 frt, 3^{mm} vágóhosszal 5 frt 50 kr., 6^{mm} vágóhosszal 6 frt, 10^{mm} vágóhosszal 6 frt 50 kr. Legjobb minőségű **hamburgi szappan, mely eddig Magyarországon még nem vala bevezetve; kilója 60 kr. Kettős arcfeckendő drbja frt 1.-, 1.50, 1.70.**

Nagybani raktáram

1894. augusztus 1-én az osztrák-magyar-bank épületéből József-tér 2. sz. a szomszédházba: V., József-tér 4-dik szám alá (Wurm-utca sarkán) helyzetett át, hol egy Mezzanin felépítése segítségével tetemesen bővített nagybani raktárral bátran versenyezhet a kül- és belföld legnagyobb czéggel úgy illatszerekben mint fodrász-berendezési cikkekben.

A vegyészeti rovatban közölt tárgyak raktáramban mindenkoron kaphatók.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.